

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל שאלון לרישום קורות ניצולת השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית

וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

אנו מודים לך מראש על הנכונות לשיתוף הפעולה.

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם פרטי: אביבה	שם משפחה: שפיצר
----------------	-----------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

שם נעורים:	בלועזית Spicer	שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה: שפיצר
תאריך לידה: 11.5.1930	מין: ז / נ	בלועזית Neda
ארץ לידה: קרואטיה	בלועזית Zagreb	מקום לידה (ישוב, מחוז): זגרב
שם פרטי ושם נעורים של האם: אולגה כהן (Kohn)		שם פרטי של האב: אלפרד אברהם
שם נעורים של האישה:		שם פרטי של האישה/הבעל (אם היה/תה נשוי/נשואה לפני המלחמה):
ארץ המגורים: קרואטיה	בלועזית Zagreb	מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: זגרב
חבר בארגון או בתנועה:	מקצוע לפני המלחמה:	השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: בית ספר
מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ): קסטל נובו בדלמציה, קסטל נואבו דון בוסקו באיטליה		
האם היית בגטאות? אילו ומתי? גטו פרמונטי בדרום איטליה		
האם היית במחנות? אילו ומתי?		
תאריך השחרור: 1944	מקום השחרור:	
לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)?		האם שהית במחנה עקורים? שם המחנה?
שם האנייה (אם עלה בדרך הים): באטורי	שנת עליה: 1944	מקומות/מחנות בדרך לארץ:

אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון): נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי בשנת 1930 בזגרב שבקרואטיה. היה לי אח צעיר ממני. הייתה לי ילדות נפלאה. הייתי בבית ספר יהודי, בגלל שתמיד הייתה אנטישמיות. הייתה לי משפחה גדולה ואומנת. הייתה לנו דירה מאוד יפה. הייתי הנכדה הבכורה, ולכן פינקו אותי כל הזמן. אבי היה אדריכל, והחזיק בבית חרושת לרהיטי זכוכית ומתכת. הוא עשה מנורה גדולה בבית הכנסת בסרייבו. אמר הייתה עקרת בית.

נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביוזנר/אט/תנועות נוער/מחנת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אווקואציה למרכז ברית המועצות):

פתאום התחילו צווים נגד היהודים. אחד הצווים היה טלאי צהוב. נעלבתי, כי היינו בני תרבות והתגאינו ביהדותנו. אני זוכרת שהגיעו שני קצינים גרמנים לראות את הדירה שלנו, וכולנו הבנו מה זה אומר. בבית החרושת של אבי היה תא קומוניסטי. הוא היה בין היחידים, שהבינו שצריך להסתלק. לכן שיחד שני סוכני גסטאפו, בכסף רב ותוך סיכון אדיר. כך סבתי, אמי, אחי ואני נסענו עם שני הסוכנים לספליט. שם הייתה קבוצת פועלים שאירחה אותנו אצלה. אבי הצטרף אלינו מאוחר יותר. נאלצנו להתייבב אצל האיטלקים בקסטל נואבו דל בוסקו, אבל למעשה הם הצילו אותנו. היינו מוגבלים בתנועה. אבי עבד אצל האיכרים. לא היה כסף ולא אוכל, אבל זה לא היה מאוד טראומטי עבור הילדים. בשלב מסוים האיטלקים לקחו אותנו ברכבת לאיטליה. בתחנת הרכבת בנאפולי האמריקאים התחילו להפציץ, ואנחנו היינו סגורים ברכבת. זה היה לא נעים, בלשון המועטה. מהרכבת הגענו למחנה ריכוז פרמונטי, שהיה באזור ביצות. סבלנו ממלריה, היה מעט מאוד אוכל ולא היו תרופות כלל. היינו בביתני אסבסט, ומהתקרה נשרו עלינו פשפשים. אבי הקים שם בית ספר, ולמדנו כל הזמן. זו הייתה נקודת אור. האיטלקים לא הרביצו לנו ולא התאכזרו ישירות, אלא פשוט התעלמו מאיתנו – כך שנמות מהמחלות והתנאים הקשים. כילדה, הדברים לא נראו לי נוראיים. במחנה התגבשו תנועות נוער, ואני הצטרפתי לשומר הצעיר.

מספר פעמים המחנה הופצץ ע"י בעלות הברית, כי חשבו שזה מחנה צבאי. כשבעלות הברית התחילו להתקדם, והאיטלקים הסתכסכו עם הגרמנים, אמרו לנו לעזוב את המחנה כי הגרמנים מתקרבים. ברחנו והסתתרנו בהרים, חסרי כל. אני לא יודעת כמה זמן היינו שם. הבריטים שיחררו אותנו בשנת 1944. יחד איתם היו חיילים מהבריגדה ונציגים מהג'וינט.

נא ספרי/ על חיך מתום המלחמה ועד היום

(ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):

אבי היה חבר בבני ברית. הוא השיג לנו אישורי עליה, ועלינו לאוניה לארץ. באוניה הייתה קבוצת ילדים מזגרב. הגעתי לפנימייה בבן שמן, שם הילדים היו מסודרים בקבוצות לפי מפלגות. כל הילדים של מפא"י היו שם (כולל שולמית אלוני ושמעון פרס). אחר כך עברתי לירושלים בזמן המצור, והצטרפתי להוריי. שירתי בצבא כמדריכת טירונים ועבדתי. בשנת 1957 התחתנתי עם מישהו מהולנד, ועברנו לגור שם. נולדו לנו שתי בנות. אחת נפטרה, והשניה עדיין חיה בהולנד. אחרי שהתגרשתי ובעלי נפטר בשנת 1977 – חזרתי ארצה. הבנתי שאני לא מסוגלת לגור בשום מקום אחר, אלא רק בירושלים. מאז שחזרתי ארצה אני פעילה במינהל הקהילתי "לב העיר" בירושלים, ואף מכהנת כחברת הנהלה. כך אני מרגישה שאני מחזירה למדינה, ואני מסופקת. כמו כן ההתנדבות מחזירה לי את הנעורים, כי יוצא לי לעבוד עם אנשים צעירים.

ראיון: יפעת רובשיץ
ירושלים. אוקטובר 2009

עריכה: אלינה נאור